

Sundbyberg 2026-10-14

Diarienummer: S2026/01273

Vår referens:

Annica Nilsson

annica.nilsson@funktionsratt.se

Mottagare: Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: s.hc@regeringskansliet.se

Remissvar: Delbetänkande. En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier (SOU 2026:35)

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 53 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar drygt 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Sedan 2009 är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gällande i Sverige. Därigenom är Sverige som stat skyldig att förverkliga rättigheterna i konventionen.

Funktionsrätt Sveriges sammanfattade synpunkter

Barn och unga är idag utsatta på sociala medier på ett allvarligt och oacceptabelt sätt. Att frågan nu lyfts är positivt, dock är det viktigt att alla aspekter tas om hand i den fortsatta beredningen. I synnerhet drabbas barn och unga med funktionsnedsättning av riskerna och de negativa hälsoeffekterna, samtidigt som sociala medier kan vara det som bryter det utanförskap som många inom vår målgrupp lever i.

Av det skälet är frågan om att införa en åldersgräns komplex vilket gör att vi inte tar ställning till förslaget om att införa en åldersgräns. Vi anser att en ordentlig analys saknas över hur föreslagen reglering riskerar att påverka möjligheten till social gemenskap och delaktighet för barn och unga med funktionsnedsättning likaså deras rättigheter enligt barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD). En sådan konsekvensanalys behövs i den fortsatta beredningen tillsammans med förslag som motverkar den risk för ytterligare utanförskap och isolering som en åldersgräns kan medföra.

Vi anser också att mer press behöver läggas på de stora techbolagen som plattformsägare och distributör till algoritmer och skadligt och olämpligt innehåll. Deras ansvar måste skärpas.

Vi följer med intresse det arbete om åldersgräns för sociala medier som bedrivs på EU-nivå som också sätter större press på techbolagen med hårdare krav på säkerhet och förbud av skadliga funktioner.

Funktionsrätt Sveriges synpunkter i korthet:

- Vi tar inte ställning till förslaget om att införa en åldersgräns.
- Ansvaret på Techbolagen som plattformsägare måste skärpas.
- Särskilda insatser måste utvecklas parallellt - inte senare.
- En djupare analys saknas över hur en åldersgräns riskerar att påverka barn och unga med funktionsnedsättning och deras rättigheter enligt Funktionsrättskonventionen.

Förslag om en åldersgräns på sociala medier

Funktionsrätt Sverige välkomnar ambitionen att stärka barns skydd i digitala miljöer och delar bedömningen att barn idag är utsatta på sociala medier. I synnerhet drabbas barn och unga med funktionsnedsättning av riskerna på ett allvarligt och oacceptabelt sätt. Att frågan nu lyfts är positivt, dock är det viktigt att alla aspekter tas om hand i den fortsatta beredningen. För oss är frågan inte svartvit utan istället mycket komplex. För samtidigt som vår målgrupp är särskilt utsatt på sociala medier, lever många barn och unga med funktionsnedsättning och kronisk sjukdom i stort utanförskap både i skolan och på fritiden. Tillgången till sociala medier kan vara det som bryter ensamheten och utanförskapet. Det kan vara den enda plattform som erbjuder ett socialt umgänge, ett kontaktnät och en yta tillsammans med jämnåriga dit föräldrar inte

Remissvar: En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier (SOU 2026:35)

har tillträde. En åldersgräns riskerar ytterligare att begränsa deras möjligheter till kommunikation, socialt deltagande och samvaro med jämnåriga. Det är väl belagt att många barn och unga med funktionsnedsättning har svårigheter i kamratrelationer och sämre möjligheter att på lika villkor vara en del av en gemenskap på fritid och i skolan. Enligt en undersökning av SCB upplever var tredje elev med funktionsnedsättning att de blir illa behandlade av andra elever i skolan.¹ För en del barn och unga, såsom exempelvis ME-sjuka barn och unga eller barn med mycket omfattande funktionsnedsättningar kan den fysiska arenan vara helt stängd. Förlorar de här barnen möjligheten till ett umgänge digitalt, kan det vara så att inget annat återstår.

Faktum kvarstår emellertid att de negativa hälsoeffekterna av sociala medier är betydande och att barn med funktionsnedsättning löper ökad risk att drabbas av dessa. De har lättare att utveckla ett beroende och att råka illa ut. De har ökad risk att utsättas för kränkningar, näthat, grooming och rekryteras till kriminella gäng, vilket en rad undersökningar visar.² På sikt tenderar användningen av sociala medier därtill att förstärka sårbarheten ytterligare. Det här är allvarligt och behöver tas tag i.

Idag tillåts plattformar erbjuda innehåll som inte skulle vara tillåtet i vanliga medier. Algoritmer, belöningssystem och andra funktioner styr vilket innehåll barn och unga exponeras för och bidrar till överanvändning. De kan översköljas av skadligt och djupt olämpligt innehåll som är svårt att stoppa men som påverkar dem negativt. Vi anser att techbolagens ansvar måste skärpas och saknar ett sådant fokus. De måste ta ansvar för att digitala miljöer som de erbjuder barn också är säkra för barn.

Förslag om att förebygga negativa konsekvenser

Utredaren föreslår att en myndighet ska få i uppdrag att analysera i vilken mån det finns behov av att från samhällets sida vidta särskilda

¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/levnadsforhallanden/undersokningarna-av-barns-levnadsforhallanden/pong/statistiknyhet/barns-levnadsforhallanden-2023/>

² <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/funktionshinder/vald-mot-barn-med-funktionsnedsattning/om-vald-mot-barn-med-funktionsnedsattning/>
<https://allmannabarnhuset.se/product/mer-utsatt-an-andra/#product-info>
<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/barn-och-unga/barn-och-unga-som-begar-brott/funktionsnedsattning-och-kriminalitet-bland-barn-och-unga/>

insatser för grupper med särskilda sårbarhetsfaktorer och deras organisationer, samt att lämna förslag på sådana insatser. Det är bra att utredningen uppmärksammat det här och framhåller att negativa verkningar av en åldersgräns måste hanteras, men det räcker inte. Diskussioner och förslag om särskilda insatser för de grupper som drabbas av ytterligare isolering och ensamhet behöver föras parallellt och beredas samtidigt med en åldersgräns. Det kan inte lösas i efterhand. Införs en åldersgräns måste det samtidigt säkerställas att det finns tillgängliga och inkluderande digitala alternativ samt kompletteras med insatser som stärker barns digitala kompetens samt vårdnadshavares, skolans och andra viktiga vuxnas förmåga att stödja barn i digitala miljöer. Det behöver även tydliggöras hur lagen ska implementeras så att det blir en tillgänglig åldersverifiering som fungerar även för barn med funktionsnedsättning.

Förslag om uppföljning

Vi tillstyrker utredningens förslag om uppföljning. En sådan bör särskilt belysa regleringens konsekvenser för barn med funktionsnedsättning och deras rättigheter enligt Funktionsrättskonventionen, med fokus på delaktighet, psykisk hälsa, social inkludering samt jämlika och jämställda levnadsvillkor. Resultaten bör redovisas uppdelade efter funktionsnedsättning, ålder och kön.

En djupare analys saknas över hur barn med funktionsnedsättning riskerar att påverkas

Enligt barnkonventionen, som sedan 2020 är svensk lag, har barn rätt till en god hälsa och utveckling. Rätten till utveckling omfattar en helhetssyn på barnet där fysisk, mental, psykologisk och social utveckling ingår. Funktionsrättskonventionen slår fast rätten för barn med funktionsnedsättning till ett inkluderande liv, personliga relationer och samhällsgemenskap på lika villkor som andra. De har rätt att inkluderas i samhället och ha samma valmöjligheter som andra att bygga ett socialt liv. Konsekvenserna för barn och unga utifrån olika funktionsnedsättningar, kön och ålder behöver också analyseras närmare.

I den fortsatta beredningen behöver dessa rättigheter beaktas. Blir barn frånryckta den enda sociala samvaron de har, innebär detta rimligen en kränkning av deras rätt till social utveckling och ett

Remissvar: En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier (SOU 2026:35)

inkluderande liv. Barnens rättigheter kvarstår och behöver tillgodoses.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Nicklas Mårtensson', with a stylized, flowing script.

Nicklas Mårtensson
Ordförande